

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ЛАТИНСЬКА МОВА»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (3 кредитів)

Освітньо-професійна програма	«Англійсько-український переклад та переклад з другої іноземної мови»
Спеціальність	B11 Філологія
Галузь знань	B11.041 Германські мови та література (переклад включно), перша – англійська
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	ЧАКАЛ ІНЕСА СТЕПАНІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології ЗАГАЙСЬКА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225
Контактний тел.	+380372-58-48-34
E-mail:	i.chakal@chnu.edu.ua g.zagaiska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8744
Консультації	вівторок з 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета навчальної дисципліни «Латинська мова» – підготовка майбутніх філологів-перекладачів на основі знання латинської мови до поглибленого вивчення курсів сучасних європейських мов, античної і середньовічної літератури, мовознавства, історичної граматики індоєвропейських мов. Курс вивчення латинської мови передбачає оволодіння студентами граматики латинської мови і певного мінімуму латинських слів, продуктивних для лексичного фонду латинської мови, з'ясування ролі латинської мови в процесі формування сучасних романських і германських мов у галузі їх граматики і словникового складу; вироблення навичок читання та перекладу зі словником адаптованих та оригінальних текстів античних авторів; засвоєння міжнародної лінгвістичної термінології; вміння розуміти та пояснювати мовні явища, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу мови; ознайомлення з історією та культурою античного світу зокрема з відомими висловами римських авторів, які мали великий вплив на розвиток європейської культури та її важливі періоди (Середні віки, Відродження, Класицизм, Просвітництво); з'ясування місця латинської мови в історії світової культури.

Мета курсу полягає не лише у безпосередньому накопичуванні знань, а й у формуванні навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними в практичній професійній діяльності.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

МОДУЛЬ 1. ФОНЕТИКА ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. МОРФОЛОГІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. ЧАСТИНА І	
Тема 1	Відомості про латинську мову та її місце в індоєвропейській сім'ї мов. Латинська мова та міжнародна наукова термінологія. Латина у фаховій мові.

Тема 2	Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus. (Фонетика. Латинський алфавіт. Наголос).
Тема 3	Morphologia. Verbum. Praesens indicativi activi. (Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану).
Тема 4	Imperativus praesentis (Наказовий спосіб теперішнього часу).
Тема 5	Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum (Іменник. Іменники 1 та 2 відмін).
Тема 6	Praepositiones (Прийменники).
Тема 7	Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis (Прикметник. Прикметники 1 та 2 відмін).
Тема 8	Pronomina personalia, possessiva, pronomen reflexivum, adiectiva pronominalia (Займенники особові, присвійні, зворотній, займенникові прикметники).
Тема 9	Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi (Минулий час недоконаного виду та Майбутній час перший (I) недоконаного виду дійсного способу активного стану).
Тема 10	Genus passivum temporum systematis infecti (Пасивний стан часів системи недоконаного виду).
Тема 11	Синтаксис пасивної конструкції.
Тема 12	Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 1.
МОДУЛЬ 2. МОРФОЛОГІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. ЧАСТИНА II	
Тема 13	Substantiva tertiae declinationis (Іменники 3 відміни).
Тема 14	Adiectiva tertiae declinationis (Прикметники 3 відміни).
Тема 15	Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa, interrogativa, indefinita, negativa (Займенники вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні).
Тема 16	Gradus comparationis adiectivorum (Ступені порівняння прикметників).
Тема 17	Adverbium. Gradus comparationis adverbiorum (Прислівник. Ступені порівняння прислівників).
Тема 18	Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum (Іменники 4 та 5 відмін).
Тема 19	Activum temporum systematis perfecti (Часи системи перфекта активного стану).
Тема 20	Verba anomala (Неправильні дієслова).
Тема 21	Formae verbales. Неособові форми дієслова (Participia, Gerundium, Gerundivum, Supinum).
Тема 22	Passivum temporum systematis perfecti (Часи системи перфекта пасивного стану).
Тема 23	Verba deponentia, semideponentia, defectiva, impersonalia (Відкладні та напіввідкладні, недостатні, безособові).
Тема 24	Nomen Numerale (Числівник).
Тема 25	Modus coniunctivus (Умовний спосіб).
Тема 26	Coniunctio. Particula. Interiectio (Сполучник, частка, вигук).
Тема 27	Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 2.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу «Латинська мова» застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, методи пояснення, інструктаж, бесіда, навчальна дискусія, метод проблемного викладення, репродуктивний метод, перекладно-граматичний метод, практичні заняття із застосуванням перевірок та проведенням короткотермінових контрольних робіт, поточне тестування, усне опитування. Навчання відбувається в очній формі.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять віршованих творів, крилатих латинських висловів, філологічної термінології і лексики, переклад оригінальних і адаптованих речень з латинської мови на українську і навпаки.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/plozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Енциклопедичний словник класичних мов / Звонська Л.Л., Корольова Н.В., Лазер-Паньків О.В. та ін.; За ред. Звонської Л.Л. 2-ге вид. випр. і допов. К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 552 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Zvonska_Lesia/Entsyklopedychnyi_slovyk_klasychnykh_mov.pdf
2. Макар І.С., Любімова О.В. Збірник завдань для модульного контролю з латинської мови. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 168 с.

3. *Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В.* Латинська мова : навчальний посібник. Вид. 2-ге, виправл. і доповн. Львів : Світ, 2008. 472 с.
4. *Петришин М.Й., Загайська Г.М.* Repetitorium Latinum. Pars prima. Зб. вправ для контрольних і самостійних робіт з лат. мови. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 170 с.
5. *Петришин М.Й., Загайська Г.М.* Repetitorium Latinum. Pars secunda. Збірник тестів для контрольних і самостійних робіт з лат. мови. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 190 с.
6. *Чакал І.С., Бічер Д.В.* Латинська мова для студентів-філологів = Limba Latină pentru studenți filologi : навч.-метод. посібник; 2-е вид., випр. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 264 с.
<https://drive.google.com/file/d/1h4C3dLZX5BzcHeK9i6PrJYW6hz1ofjUm/view?usp=sharing>
7. *Чакал І.С., Любімова О.В.* Латинська мова для студентів факультету іноземних мов = Latin language for students of Foreign languages department : навч.-метод. посібник; 2-е вид., випр. і доп. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2024. 198 с.
URI <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10094>
https://drive.google.com/file/d/18dwidCsBJ3seOyWFsf8_9biQNeBm7o-F/view?usp=sharing
8. *Чуракова Л.П.* Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словосполучень. К.: Чумацький Шлях, 2009. 617 с.
9. *Mueller H.-F.* Latin 101: Learning a Classical Language. Course Guidebook. Chantilly, Virginia : The Great Courses 2013. 440 p.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Латинська мова» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

<https://drive.google.com/file/d/1Bl3hIYG-AYc5-FM7cAqotac9ecDmHlmZ/view?usp=sharing>